Dosarul nr.2-12400/22 (2-22082662-12-2-10062022)

HOTĂRÎRE
În numele legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat public la 19 noiembrie 2024 în mun. Chişinău
Hotărîrea integrală întocmită la 20 februarie 2025
Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Maria Ţurcan
Grefier Chihai Aliona
Traducător Grosu Victoria, Jitar Aliona, Bujor Neonila, Rusu Elena,

cu participarea reprezentantului reclamantei Pascari Zinaida, avocatul Talambuța Leonid, cu participarea pîrîtului Mammadov Yamil, cu participarea reprezentantului pîrîtului, avocatul Briceag Andrei,

în sediul instanței, în şedinţă publică, a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Zinaidei Pascari către Mammadov Yamil privind obligarea pîrîtului de a cere scuze pentru răspîndirea informațiilor false despre reclamantă, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, dezmințirea publică în rețeaua Facebook a informațiilor false prezentate de Mammadov Yamil în publicarea din 09 decembrie 2021, compensarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanţilor la proces:

1. La data de 09.06.2022 Pascari Zinaida s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Mammadov Yamil privind obligarea pîrîtului de a cere scuze pentru răspîndirea informațiilor false despre reclamantă, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, dezmințirea publică în rețeaua Facebook a informațiilor false prezentate de Mammadov Yamil în publicarea din 09 decembrie 2021, compensarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii reclamanta a invocat, că la 16 ianuarie 2022 a primit pe Viber un mesaj de la unul dintre părinţii Liceului Republican de Muzică *****, despre apelul public al pîrîtului, publicat la 09 decembrie 2021 în reţeaua de socializare Facebook de către avocata Doina. În apelul publicat, Mammadov Yamil indică faptul că copiii săi mici, timp de doi ani, au fost supuşi hărţuirii şi persecuţiei din partea reclamantei. În postare se notează, că din partea reclamantei ţipetele şi limbajul obscen sunt permise în raport cu copiii liceului şi părinţii lor. Consideră că acest apel public şi publicarea pe reţeaua de socializare Facebook se referă la defăimare - diseminarea de informaţii false, care îi discreditează onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională, întrucât în realitate nu au avut loc astfel de fapte. În plus, pîrîtul a acuzat-o de hărţuire faţă de copiii săi mici. Ca sens, hărţuirea este un comportament insistent care ameninţă sau deranjează şi care poate duce şi la o hărţuirea sexuală. Cel mai adesea, hărţuirea apare în relaţiile, în care există o anumită ierarhie: între un şef şi un subordonat, un profesor şi un student, un medic şi un pacient. În acelaşi timp, scopul agresorului nu este întotdeauna să realizeze o relaţie sau sex cu victima. Astfel, consideră reclamanta, că Mammadov Yamil a acuzat-o de săvârşirea unei infracţiuni

conform art. 173 din Codul penal al Republicii Moldova - hărţuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal, care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare, cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acţiuni cu caracter sexual nedorite, săvîrşite prin ameninţare, constrîngere, şantaj.

3. Indică reclamanta că în acest sens, a trimis pe 24 ianuarie 2022, luiMammadov Yamil o cerere prealabilă, în care a cerut infirmarea informaţiilor false care o discreditează, scuze, precum şi despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat ei, în valoare de 20.000 lei. Pîrîtul nu a oferit niciun răspuns.

4. Reclamanta Pascari Zinaida a solicitat: -obligarea lui Mammadov Yamil să-și ceară scuze pentru că a răspândit informații false despre reclamantă, care îi descreditează onoarea, demnitatea și reputația profesională; - de a infirma public pe Facebook informațiile false prezentate de Yamil Mammadov în publicația din 09 decembrie 2021; încasarea de la Mammadov Yamil sumei de 20 000 lei, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, precum și toate cheltuielile de judecată.

5. Reclamanta a întemeiat cererea de chemare în judecată în temeiul art.art. 7 alin. (2) - (7); 15 alin. (1)-(3); 16 alin. (1), (2), (3), (5); 17 alin. (1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare.

6. În ședința de judecată reprezentantul reclamantei Pascari Zinaida, avocatul Talambuța Leonid a susținut integral cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia.

7. Pîrîtul Mammadov Yamil nu a recunoscut pretențiile reclamantei. A susținut explicațiile scrise depuse de avocatul Andrei Briceac, în interesele acestuia, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

8. Pîrîtul consideră cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor legale, ce reglementează modul de tragere la răspundere juridică pentru răspunderea relatărilor false cu privire la fapte. Aceasta deoarece, răspunderea juridică pentru răspândirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita doar prin două mijloace, prevăzute expres de lege, acestea fiind: 1. Rectificarea informaţiei sau, 2.Dezminţirea informaţiei. Alte mijloace de apărare a drepturilor persoanei lezate prin răspândirea relatărilor false, nu sunt prevăzute de lege. Totodată, Reclamanta a solicitat instanţei ”De a infirma public pe Facebook informaţiile false (...)”. Notează pîrîtul, că dicţionarul limbii române nu prevede termenul ”a infirma”. Contrar art. 18 alin.(1), (3) din Lege, în conţinutul cererii de chemare în judecată reclamanta nu a indicat exact relatările cu privire la faptele, pentru care a solicitat pârâtului să îşi ceară scuze şi nici textul dezminţiţii. Respectiv, cererea de chemare în judecată depusă de reclamantă nu se încadrează în rigorile generale de intentare a acţiunii în defăimare, şi nici în rigorile speciale care reglementează forma şi conţinutul acţiunii în defăimare (art. 166 CPC). Nerespectarea cerinţelor legale cu privire la forma şi conţinutul cererii de chemare în judecată constituie temei de respingere a acţiunii. A mai indicat, că reclamanta nu a prezentat instanţei probe, ce ar confirma că informaţia relatată de pârât viza reclamanta, precum şi faptul că informaţia era în esenţă falsă. În concret reclamanta în conţinutul cererii de chemare în judecată nu a indicat ce funcţie îndeplineşte în cadrul Liceului Republican de Muzică *****, şi nici nu a anexat vreun act, ce ar certifica că aceasta activează în cadrul Liceului. De asemenea, reclamanta nu a prezentat nici o probă ce ar demonstra existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat prin comentariul ataşat de pârât la publicaţia făcută de avocata sa pe pagina de Facebook la 09 decembrie 2021.

9. Pîrîtul a notat, că în conţinutul cererii de chemare în judecată, reclamanta mai pretinde că pârâtul ar fi acuzat-o de hărţuire sexuală în faţa copiilor lui minori, aceasta fiind încă o acţiune prin care ultimul i-a lezat onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională. În legătură cu acest fapt, a menţionat că reclamanta nu poate să comunice instanţei circumstanţe pe care nu le poate proba. În lipsa probelor, argumentele expuse în cerere au un caracter declarativ şi formal. Reclamanta nu a solicitat pârâtului să dezmintă faptul respectiv, pretenţiile sale referindu-se la publicaţia de pe pagina de Facebook din 09 decembrie 2021. (f.d. 60-62)

10. La data de 06.07.2022 reprezentantul pîrîtului, avocat stagiar Alexandra Smolnițchi, a depus cerere privind *ridicarea excepţiei de tardivitate.* Prin încheierea protocolară din 12.04.2023, instanța de judecată, în conformitate cu art. 402 alin. (2) din Cod civil, a dispus că instanța se va expune asupra cererii de ridicare a excepției de tardivitate *odată cu fondul cauzei*.

Aprecierea instanței:

11. Audiind reprezentantul reclamantului, pîrîtului și reprezentantului pîrîtului, apreciind pretenţiile formulate în acţiune în raport cu probele prezentate, administrîndu-le pertinenţa şi temeinicia prin prisma legislaţiei ce guvernează raportul juridic litigios, studiind materialele cauzei, instanţa de judecată consideră cererea de chemare în judecată înaintată de Pascari Zinaida este nefondată și pasibilă de respingere, reieșind din următoarele raționamente.

12. Potrivit art. 32 alin.(1) și (2) al Constituției RM, *oricărui cetățean îi este garantată libertatea gîndirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicial onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.* Astfel, urmează a da o eficiență juridică dispozițiilor prenotate prin prisma art. 10 al Convenției Europene a Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului paragraful 1 al cărui text direct statuează că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare, acest drept cuprinzînd libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Curtea a statuat în jurisprudența sa, că libertatea de exprimare constituie unul dintre pilonii principali ai societății democratice, iar excepțiile care permit restricționarea dreptului la libertatea de exprimare, inclusiv a ideilor și informațiilor care ofensează, deranjează sau șochează trebuie interpretate restrictiv, pe cînd necesitatea limitării trebuie probată în mod convingător.

13. *Cu privire la pretențiile despre obligarea de a cere scuze pentru răspîndirea informațiilor false, care lezează onoarea, demnitatea şi reputația profesională, și despre dezmințirea informațiilor false.*

14. Potrivit art.7 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010 (în continuare -Legea nr. 64 din 23.04.2010), *orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.*

15. Conform art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, *defăimare este răspîndire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei; informație este orice expunere de fapt, opinie sau idée sub formă de text, sunet și /sau imagine; fapt este eveniment, proces sau fenomen care a avut loc sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi*

dovedită; judecată de valoare este opinie, comentariu, teorie sau idée care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit; judecată de valoare fără substrat factologic suficient este judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate.

16. Conform art. 3 alin.(1) și (2) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, *orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atît conținutul, cît și forma informației protejate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează.*

17. *Cu referire la pretențiile despre recunoașterea ca fiind false și defăimătoare a exprimărilor lansate de pîrîtă în spațiul public referitor la reclamanți și copiii lor minori, dezmințirea informației defăimătoare, radierea comentariilor publicate în rețeaua de socializare Facebook și la ediția de știri Jurnal TV de la orele 19:00 cu textul redactat de reclamanți.*

18. În ședința de judecată s-a constatat, că pîrîtul Mammadov Yamil este cetățean ai statului Azerbaijan, rezident în R. Moldova, deține permis de ședere provizorie pentru cetățeni străini pe teritoriul Republicii Moldova.

19. Pîrîtul are doi copii minori, ***** a.n. ***** și ***** a.n. *****, care la momentul depunerii acțiunii în instanță, făceau studiile la Liceul Republican de Muzică *****.

20. Din cererea de chemare în judecată nu rezultă expres, care este relația reclamantei Pascari Zinaida cu Liceul Republican de Muzică *****. Însă, din probele dosarului se deduce, că Pascari Zinaida deținea la acel moment funcția de vice-director pe gospodărie la Liceul Republican de Muzică *****.

21. Conform circumstanțelor de fapt, expuse în cerere, și proba anexată, rezultă, că pîrîtul Mammadov Yamil la data de 09 decembrie 2021, ora 13:23 a publicat o postare în rețeaua de socializare Facebook.com, în grupul ”Părinți solidari”, cu următorul conținut: ”Eu, Mammadov Yamil, tatăl a doi copii minori, care pe parcursul a doi ani sunt supuşi hărțuirii şi urmăririi din partea şefului gospodăriei din Liceul Republican de Muzică „S. Rahmaninov”, unde ei îşi fac studiile, iar de curând şi din partea unor profesori. După o mulţime de adresări organelor competente, pentru apărarea drepturilor şi demnităţii copiilor mei, astăzi sunt nevoit să fac o adresare publică despre acţiunile ilegale ale adulţilor, şi anume a şefului de gospodărie şi a unor „pedagogi” ai liceului împotriva copiilor mei. Strigătele şi limbajul vulgar al şefului de gospodărie, în acest liceu este o metodă „ordinară” de adresare copiilor şi părinţilor lor. Liceul este condus nu de către director, ci de şeful de gospodărie, o persoană care nu respectă copiii, nici părinţii, nici profesia de pedagog. Despre multitudinea de încălcări a drepturilor copiilor mei i-am scris Ombudsmanului pentru Drepturile Copiilor, după care au fost depistate încălcări ale drepturilor copiilor de către administraţia liceului. Din cauza acestei adresări administraţia liceului îi supune pe copiii mei hărţuirii şi urmăririi. Au început să apară diferite rapoarte şi plângeri „suspecte” din partea pedagogilor şi a altor părinţi, în care se indică că copii mei sunt practic nişte criminali. Aceasta nu poate continua astfel!” (f.d.12-13)

22. Reclamanta consideră, că prin acest mesaj/apel public, publicat de pîrît, dei este defăimată, mesajul reprezintă răspîndire de informații false, care î-i lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, și că în realitate nu au avut loc astfel de fapte. Mai notează reclamanta, că prin această postare, pîrîtul a acuzat-o de hărțuire față de copiii săi mici. Reclamanta a invocat, că pîrîtul a acuzat-o de comiterea infracțiunii, prevăzute de

art. 173 Cod penal-hărțuire sexuală, anume așa a perceput reclamanta expresiile utilizate de pîrît.

23. În ședință, reprezentantul reclamantei, avocatul Talambuța Leonid a explicat, că expresia: ”...pe parcursul a doi ani sunt supuşi hărțuirii şi urmăririi...”, reprezintă *relatări cu privire la fapte,* care sunt false; expresia: ”Strigătele şi limbajul vulgar al şefului de gospodărie, în acest liceu este o metodă „ordinară” de adresare copiilor şi părinţilor lor.” reprezintă *relatări cu privire la fapte,* care sunt false; expresia: ”Liceul este condus nu de către director, ci de şeful de gospodărie, o persoană care nu respectă copiii, nici părinţii, nici profesia de pedagog.”, reprezintă *judecată de valoare fără substrat factologic*.

24. În opoziție cu aceste argumente, în ședința de judecată pîrîtul Mammadov Yamil a explicat, că de fapt, prin postarea respectivă, el a avut în vedere că reclamanta urmărea copiii săi, cu scopul de a găsi temei pentru a-i înjosi, făcea intrigi între pedagogi și copii. Copiii au fost scoși din listele de premianți. Toate aceste acțiuni au început după avizul Avocatului Poporului din anul 2020.

25. Pîrîtul a mai explicat, că prin cuvîntul ”harisment” și ”presledovanie” nu a avut în vedere sensul, care l-a înțeles reclamanta, acela de ”hărțuire sexuală”. A avut în vedere acțiuni de urmărire, persecutare, înjosire, ofense, ostilități din partea reclamantei în raport cu copiii. Iar expresia: ”Liceul este condus nu de către director, ci de şeful de gospodărie, o persoană care nu respectă copiii, nici părinţii, nici profesia de pedagog.”, aceasta reprezintă convingerea pîrîtului, reieșind din observațiile sale.

26. Mai afirmă pîrîtul, că cet. Pascari Zinaida sistematic supunea copiii săi abuzului verbal şi pentru aceste fapte, dlui a sesizat Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului, Consiliul pentru prevenirea şi eliminarea discriminării, Ministerul Educaţiei şi Cercetării.

27. În ședința de judecată, pentru a exercita sarcina probei în proces, pîrîtul a prezentat Avizul nr.07-3/7 din 18.09.2020 al Avocatului Poporului, adresat dei N.Corcodel, Director al Liceului-internat Republican de Muzică *****, din care se notează, că cet.Mammadov Yamil s-a plîns pe acțiunile dei Pascari Zinaida, care deține funcția de adjunct pe gospodărie la acest Liceu, și care manifestă un comportament agresiv față de cei doi copii ai pîrîtului.

28. În ședința de judecată s-a constatat, că într-adevăr, începând cu anul 2020, pîrîtul a avut mai multe situaţii conflictuale cu cet. Pascari Zinaida, care deţine funcţia de vice-director pe gospodărie în Liceul Republican de Muzică *****. În acest sens, Mammadov Yamil a avut cîteva adresări din 14.09.2020 și 24.09.2021 către Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului. Este elocvent avizul din 18.09.2020 al Maiei Bănărescu, Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului, către Directorul Liceului, Corcodel Natalia, în care au fost expuse Recomandări de întreprins. Pîrîtul s-a adresat și la Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea discriminării și Asigurarea Egalității pentru soluționarea problemei în cauză.

29. Potrivit art. 7 alin. (2) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, *persoana lezată prin răspîndirea unor **relatări cu privire la fapte** poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație.*

30. Conform art. 7 alin. (3) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, *persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.*

31. Conform art. 7 alin. (4) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, *persoana lezată prin răspîndirea **unor judecăți de valoare** poate fi restabilită în drepturi, dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație.*

32. Conform art. 7 alin. (5) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, *persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.*

33. Precum se constată din cererea de chemare în judecată, reclamanta a invocat prevederile art.7 din Legea menționată, toate cele 7 alineate, în calitate de temeiuri de drept, pentru întemeierea pretențiilor. Totuși reprezentantul reclamantei în ședință a accentuat, că mai cu seamă, postarea publicată de pîrît reprezintă *răspîndirea unor relatări cu privire la fapte"* care ar fi *false și defăimătoare,* și *judecăți de valoare fără substrat factologic.* Nu a menționat, că ar fi fost folosite injurii, în postare.

34. Însă, instanța de judecată consideră, că expresiile și afirmațiile expuse de către pîrît în expunerile citate, ***nu reprezintă*** *răspîndirea unor relatări cu privire la fapte"* care ar fi *false și defăimătoare,* și, nici ***nu sunt*** *judecăți de valoare fără substrat factologic.* În consecință, nu este temei de a încadra acțiunile pîrîtului în prevederile Legii nr. 64 din 23.04.2010, respectiv, nu este temei de a fi tras la răspundere juridico-civilă, în sensul acestei legi.

35. Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23.04.2010, *reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat.*

36. Totodată, potrivit art.24 alin.(2) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, *Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspîndită este de interes public.*

37. Instanța de judecată, analizînd integral conținutul expunerilor pîrîtului, în rețeaua "Părinții solidari", atașate la dosar, consideră că reclamanta n-a demonstrat că speța întrunește condițiile, prevăzute de art. 24 alin.(1) lit. a)-d) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, pentru a antrena răspunderea juridică civilă a pîrîtului. Concluzia instanței se bazează pe următoarele raționamente.

38. Potrivit art. 18 alin.(3) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, *În cererea de chemare în judecată, reclamantul va indica exact relatările cu privire la fapte a căror dezminţire se solicită şi textul dezminţirii sau judecăţile de valoare fără substrat factologic suficient.*

39. Instanța de judecată constată, că în cererea de chemare în judecată reclamanta a indicat exact expresiile, pe care le consideră a fi *relatări cu privire la fapte,* care sunt false și defăimătoare, și care în opinia dnei, nu corespund adevărului, după cum urmează: copiii cei doi a lui Mammadov Yamil "*...pe parcursul a doi ani sunt supuşi hărţuirii şi urmăririi...*"; "*Strigătele şi limbajul vulgar al şefului de gospodărie, în acest liceu este o metodă „ordinară" de adresare copiilor şi părinţilor lor*."

40. În opoziție cu aceste afirmații ale reclamantei, instanța de judecată constată, că relatări cu privire la fapte invocate de către pîrît nu sunt false, or, probele dosarului denotă că asemenea acțiuni au avut loc, și că dna Pascari Zinaida a admis un comportament reprobabil, asemănător celui descris de pîrît. Aceasta rezultă din Avizul nr.07-3/7 din 18.09.2020 al Avocatului Poporului, adresat dei N.Corcodel, Director al Liceului-internat Republican de Muzică *****, din care se notează, că cet.Mammadov Yamil s-a plîns pe acțiunile dei Pascari Zinaida, care deține funcția de adjunct pe gospodărie la acest Liceu, și care manifestă un comportament agresiv față de cei doi copii ai petentului, hărțuindu-i prin acțiuni discriminatorii, care au dus la afectarea psihologică a acestora și apariția fricii de a frecventa liceul, că Pascari Zinaida își permite adresări umilitoare în limba rusă, numindu-i pe copiii pîrîtului cu expresii (se menționează anume expresiile). În acest Aviz se face mențiune la ***răspunsul administrației liceului*** către părintele care a sesizat problema: ”***ea la toți strigă, nu doar la copilul dvs., noi de multe ori i-am spus, că nu trebuie să strige...***”.

41. Prin Avizul nr.07-3/7 din 18.09.2020 al Avocatului Poporului, au fost date recomandări administrației liceului, inter alia: aducerea la cunoștința întreg cadrului didactic și personalului, inclusiv dnei Zinaida Pascari, a politicii educaționale nediscriminatorii ....; *intentarea unei proceduri disciplinare* în privința dnei Zinaida Pascari.., cu aplicarea sancțiunii prevăzute de legislația muncii; *obligarea dnei Zinaida Pascari de a-și aduce scuzele* de rigoare față de familia Mammadov, cu mențiunea de a nu manifesta careva acțiuni intolerante și degradante pe viitor, monitorizarea comportamentului dei Zinaida Pascari, ș.a. (f.d. 51-54)**.**

42. Prin urmare, pîrîtul a demonstrat în instanță, că informaţia nu este defăimătoare, și corespunde adevărului. Mai mult, avocatul Doina-Ioana Străisteanu, care reprezenta interesele familiei Mammadov, la acel moment, a relatat într-o postare, că familia Mammadov au apelat la Consiliul pentru Nediscriminare, că directoarea liceului s-a concediat, și că, măsurile solicitate de către Avocatul Poporului întîrzie să fie aplicate, în timp ce copiii Mammadov au sistat frecventarea orelor de studii (f.d.15-19).

43. Iar cu referire la expresia: ”Liceul este condus nu de către director, ci de şeful de gospodărie, o persoană care nu respectă copiii, nici părinţii, nici profesia de pedagog.”, instanța o califică *judecată de valoare cu substrat factologic, o opinie, o convingere, o apreciere a pîrîtului* Mammadov Yamil, și pentru această opinie, nu poate fi angajată răspunderea civilă în temeiul Legii nr. 64 din 23.04.2010. Această expresie conține opinia și comentariul pîrîtului, care reflectă atitudinea critică așa cum percepe pîrîtul) a acestuia față de comportamentul reclamantei, dar și atitudinea sa față de administrația liceului, în persoana directorului, care trece cu vederea comportamentul dnei Pascari Zinaida, adjunct pe gospodărie în liceu.

44. Nu întîmplător, Avocatul Poporului prin Avizul din 18.09.2020, a solicitat directorului liceului de a întreprinde măsuri urgente (în 5 zile) de informare a întreg cadrului didactic, personalului, de a intenta procedură disciplinară în privința dnei Pascari Zinaida, de a monitoriza comportamentul acesteia în raport cu elevii liceului pe viitor.

45. Instanța de judecată respinge ca nefondate alegațiile reclamantei Pascari Zinaida, precum că pîrîtul ar fi acuzat-o de hărțuire sexuală față de copiii săi, adică, de comiterea infracțiunii, prevăzute de art.173 Cod penal. Instanța reține, că pîrîtul a explicat sensul pe care l-a avut în vedere prin expresia ”harassment” și ”persecutare”, și el nu a avut în vedere hărțuire sexuală. În postarea sa, dar și în explicațiile oferite instanței, pîrîtul a

elucidat foarte clar, la ce circumstanțe dlui se referă, atunci cînd utilizează aceste expresii, și anume, are în vedere acțiuni de urmărire, persecutare, înjosire, ofense, ostilități din partea reclamantei în raport cu copiii săi.

46. Substratul factologic suficient constă în aceea, că într-adevăr cazul copiilor familiei Mammadov a devenit subiect de discuții la nivel de liceu-conflict mediat la nivel de instituție (a se vedea și alte cauze civile, pe rolul Judecătoriei Chișinău), cu implicarea corpului de pedagogi, a părinților, ceea ce se demonstrează și prin discuțiile din grupul ”Părinții solidari”.

47. Judecățile de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient nu constituie temei de tragere la răspundere juridică civilă în materie de apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale. Instanța mai reține și prevederile art. 25 alin.(3) și (6) al Legii enunțate, conform cărora: *orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare. Orice alt dubiu care nu este demonstrat conform regulilor prescrise de lege se interpretează împotriva restricționării libertății de exprimare.*

48. La judecarea acestor categorii de cauze, trebuie ținut cont de specificul noțiunii de ”judecată de valoare”, care prezumă că persoana nu poartă răspundere pentru părerea expusă în privința unor evenimente, circumstanțe, veridicitatea cărora este imposibil de a se demonstra. Respectiv urmează de făcut o distincție clară între fapte și judecăți de valoare.

49. Totodată, instanța constată, că reclamantul nu a exercitat pe deplin sarcina probațiunii, conform prevederilor art. 24 alin.(1) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, și deci, nu poate beneficia de prevederile art. 7 alin.(2-3) al Legii-întrucît nu sunt întrunite condițiile legale pentru a fi încadrată în noțiunea de ”*persoană lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte*”, și nici nu poate beneficia de prevederile art. 7 alin.(4-5) al Legii-întrucît nu sunt întrunite condițiile legale pentru a fi încadrată în noțiunea de ”*persoană lezată prin răspîndirea unor judecăți de valoare.*

50. Instanța de judecată observă, că una dintre pretențiile reclamantei este de a obliga pe Mammadov Yamil ***să-și ceară scuze*** pentru că a răspîndit informații false despre dnei, care îi discreditează onoarea, demnitatea și reputația profesională.

51. Instanța respinge acest capăt de pretenție, ca nefondat, din raționamentele, că: 1) expresiile publicate de pîrît nu constituie relatări false, care i-ar leza onoarea, demnitatea și reputația profesională; 2) aceste expresii ***nu sunt*** nici ”***injurii***”, în sensul art. 7 alin. (6), (7) din Lege, astfel nicicum nu pot atrage răspunderea sub formă de *exprimarea scuzelor şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.* Or, potrivit art. 7 alin.(6-7) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, solicitarea de a exprima scuze poate fi înaintată doar în cazul în care în adresa persoanei (reclamantului) au fost exprimată injurie, însă, în speță pîrîtul n-a exprimat injurie în adresa reclamantei. Chiar și din conținutul art. 2 al Legii, se va reține, că noțiunea de ”*scuze* ” reprezintă– *declaraţie prin care persoana îşi exprimă regretul pentru injurie sau pentru informaţii despre viaţa privată şi de familie*. La caz, pîrîtul nu a exprimat injurie, și nici n-a divulgat informaţii despre viaţa privată şi de familie a reclamantei.

52. Referitor la capătul de pretenție de a *infirma public pe Facebook informațiile false, postate de pîrît în publicarea din 09 decembrie 2021*, instanța de judecată o va respinge ca nefondată, din următoarele raționamente.

53. Conform art. 26 alin.(1) (2) al Legii, *Orice persoană este în drept să ceară în instanţa de judecată dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte. (2) În cazul în*

care instanţa de judecată va stabili că acţiunea cu privire la răspîndirea informaţiei false şi defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezminţiri, instanţa va dispune dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezminţirii.

54. Mai mult, în conformitate cu art.18 alin.(3) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, *În cererea de chemare în judecată, reclamantul va indica **exact** relatările cu privire la fapte a căror dezminţire se solicită **şi textul dezminţirii** sau judecăţile de valoare fără substrat factologic suficient.*

55. Instanța de judecată constată, că în cererea de chemare în judecată, reclamanta ***n-a indicat textul dezminţirii.*** În acest context, instanța constată, că cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 18 alin.(3) al Legii menționate, întrucît nu cuprinde ***textul dezminţirii.*** Iinstanța de judecată **nu** urmează să redacteze, în locul reclamantului, textul dezmințirii, aceasta nu este nici legal, și nici nu e posibil. În acest context, instanța de judecată, studiind conținutul cererii prealabile, constată, că nici în cererea prealabilă, reclamanta n-a indicat textul dezmințirii. *or, potrivit art.18 alin.(3) al Legii nr. 64 din 23.04.2010**, redactarea exactă a textului dezmințirii este pusă nemijlocit și explicit în sarcina reclamantului,*** și nu a instanței de judecată sau a pîrîtului, la discreția lor. Instanța reține că, din sensul normei citate, este imperios necesar ca *textului dezmințirii să fie redactat de către reclamant și să fie expus anume în formularea **pretenției nemijlocit,** în cererea de chemare în judecată,* la rubrica: ”*solicit*”, astfel, ca instanța de judecată, analizîndu-l, să poată face o concluzie, în cazul în care cererea de chemare în judecată ar fi întemeiată în fapt și în drept, despre punerea în sarcina pîrîtului de a publica acest text, parțial sau integral, după caz.

56. În concluzie, pretențiile reclamantei Pascari Zinaida către Yamil Mammadov cu privire la obligarea de a cere scuze pentru răspîndirea informațiilor false, care-i lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, dezmințirea informațiilor false, se resping ca fiind nefondate.

57. *Cu referire la pretenția despre încasarea sumei de 20 000 lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral.*

58. Potrivit art.7 alin.(3) al Legii nr. 64 din 23.04.2010, *persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2), poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.* Și alin.(5) și (7) al acestui articol prevede repararea prejudiciului moral. Instanța de judecată consideră nefondată această pretenție din raționamentul, că este o pretenție subsecventă primelor pretenții, iar respingerea pretenției de bază, ca fiind nefondată, atrage inevitabil și respingerea ca nefondată a pretenției subsecvente, în compensarea prejudiciului moral.

59. Cu referire la cererea despre încasarea cheltuielilor de judecată, compuse din taxa de stat, dar și cheltuieli de asistență juridică (bon de plată din 18.01.2022, în sumă de 10 000 lei (f.d.49)), instanța consideră necesar de a o respinge ca nefondată, or, potrivit art.94 alin.(1) CPC, *instanța de judecată obligă partea care a pierdut procesul să plătească la cerere, părții care a avut cîștig de cauză, cheltuielile de judecată.* Avînd în vedere că reclamantul n-a avut cîștig de cauză, instanța consideră că nu pot fi încasate în beneficiul acesteia careva cheltuieli de judecată.

60. *Cu referire la cererea pîrîtului Yamil Mammadov privind ridicarea **excepției de tardivitate**, și respingerea acțiunii ca depusă tardiv.*

61. În conformitate cu art. 186/1 CPC, *Cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. (2) Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor.*

62. Conform art. 402 Cod civil, *(1) Dacă instanţa de judecată a restituit cererea, a scos cererea de pe rol sau a anulat ordonanţa judecătorească, cursul prescripţiei extinctive care a început pînă la intentarea acţiunii continuă fără întrerupere. (2) Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data cînd a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanţei, depune o nouă acţiune, prescripţia este considerată întreruptă prin acţiunea precedentă* ***cu condiţia ca noua acţiune să fie admisă.***

63. Interpretarea și aplicarea practică a acestor două norme se rezumă la următoarele. Norma art. 402 Cod civil reglementează excepția de la regula generală, stipulată la art. 186/1 CPC, și semnifică de fapt, ***unica situație*** (excepție) legală, ***când legiuitorul a permis unirea excepției de tardivitate odată cu fondul cauzei, și examinarea lor împreună.*** Legiuitorul a avut în vedere că, atunci, când se întrunesc condițiile prevăzute de art.402 Cod civil, instanța de judecată va trebui să examineze fondul cauzei, și, în camera de deliberare, *să hotărască,* ***prin hotărîre***, dacă cererea de chemare în judecată este sau nu este întemeiată. Altfel spus, cererea este de admis, sau de respins. Or, numai prin hotîrîre (dar nu prin încheiere), instanța poate oferi aprecieri asupra fondului cauzei).

64. Respectiv, dacă pretențiile reclamantului sunt întemeiate, și urmează a fi admise, instanța se va pronunța prin hotărîre de admitere a pretențiilor, iar prescripţia este considerată întreruptă prin acţiunea precedentă, dacă se vor constata circumstanțele, reglementate de art.402 Cod civil.

65. Iar dacă pretențiile reclamantului sunt neîntemeiate, și urmează a fi respinse pe fondul lor, instanța va adopta o hotărîre, prin care, va reveni la soluționarea aspectului referitor la tardivitate, și va respinge acțiunea, ca fiind depusă tardiv, dacă, anterior au avut loc *restituirea cererii, scoaterea cererii de pe rol sau anularea ordonanţei judecătoreşti.* Or, pentru cazul când acțiunea *este de respins pe fondul ei,* legiuitorul a reglementat clar că, cursul prescripţiei extinctive, care a început pînă la intentarea acţiunii, continuă fără întrerupere.

66. Astfel, în camera de deliberare, instanța de judecată a ajuns la concluzia, că toate pretențiile reclamantei Pascari Zinaida sunt nefondate, iar cererea de chemare în judecată este neîntemeiată, pe fond. Prin urmare, este necesar de a reveni la soluționarea excepției de tardivitate.

67. Pentru a soluționa excepția de tardivitate, instanța reține, că la data de 06.07.2022 reprezentantul pîrîtului avocat stagiar, Alexandra Smolnițchi a depus cerere privind ridicarea excepției de tardivitate în această cauză. În motivarea acesteia a notat, că potrivit înscrisurilor din materialele cauzei, cererea prealabilă a fost înaintată pîrîtului Mammadov Yamil la data de 24 ianuarie 2022 și a fost recepționată şi a fost recepţionată de către ultimul la data de 26 ianuarie 2022. Aceasta se confirmă prin scrisoarea ÎS „Poşta Moldovei” seria/nr. P-257/22 din 11.02.2022 anexată la materialele cauzei de însăși

reclamanta Pascari Zinaida. Pârâtul Yamil Mammadov nu a răspuns la cererea prealabilă. Astfel, începutul curgerii termenului de prescripţie urmează să fie calculat în temeiul art. 17 alin. (2) lit. b) din Lege, adică 30 de zile de la data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile. Totodată a indicat și prevederile art. 16 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, și a menționat, că termenul pentru examinarea cererii prealabile a expirat la data de 31 ianuarie 2022 (5 zile din data de 26 ianuarie 2022). Ţinând cont, că data de 31 ianuarie 2022 este începutul termenului de prescripţie, în conformitate cu prevederile art. 17 alin. (2) din Lege, sfârşitul termenului de prescripţie este data de 02 martie 2022. Corespunzător, în această cauză, data limită a termenului de înaintare a cererii de chemare în judecată prin care s-a solicitat apărarea drepturilor pretins încălcate în temeiul Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, a expirat încă la data de 02 martie 2022, deci, cererea de chemare în judecată, depusă la data de 09 iunie 2022, este tardiv depusă.

68. Mai reține pîrîtul, că reclamanta Pascari Zinaida s-a mai adresat cu o cerere de chemare în judecată analogică, anterior, care a fost restituită prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru (judecător Maria Ţurcan) din data de 13 aprilie 2022, din motivul neînlăturării neajunsurilor stabilite de judecător în încheierea din 22 februarie 2022 (judecător Valentin Lastaveţchi). Precizează că depunerea cererii de chemare în judecată repetată din motiv că anterior reclamantul nu a respectat prevederile legale (în cazul de faţă lipsa diligenţei persoanei care nu a înlăturat neajunsurile stabilite prin încheiere) nu constituie sub nici o formă un motiv care justifică adresarea în instanţă peste termenul de prescripţie. În practica constantă a Curţii Supreme de Justiţie a fost stabilit în nenumărate rânduri că titularul dreptului procesual este ţinut să se conformeze prevederilor legale şi să înainteze acţiunea în modul stabilit. Depunerea chiar şi a unei noi cereri de chemare în judecată cu omiterea termenului pentru apărarea dreptului încălcat reprezintă o lipsă de diligenţă imputabilă reclamantului şi prin urmare este sancţionată prin stingerea elementului de protecţie juridică a dreptului pretins lezat. Anticipând o potenţială solicitare de repunere în termenul de prescripţie expirat, a menţionat că, la această etapă, reclamanta Zinaida Pascari nu mai poate beneficia nici de prerogativa legală stabilită de legislator în art. 17 alin. (3) din Lege. Or, din momentul restituirii cererii de chemare în judecată a expirat inclusiv şi termenul de 30 de zile acordat de legislator pentru justificarea unei cereri de repunere în termenul procesual încălcat.

69. Pîrîtul a solicitat: respingerea acțiunii înaintate de către Pascari Zinaida împotriva lui Mammadov Yamil cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, ca fiind depusă tardiv.

70. În ședința de judecată, la etapa dezbaterii cererii privind ridicarea excepției de tardivitate, reprezentantul reclamantei a amintit de prevederile art.402 Cod civil. Totodată, nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție.

71. În conformitate cu art.17 al Legii nr. 64 din 23.04.2010, *Cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la:a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă;b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.(2) Termenul specificat la alin.(1) este termen de prescripţie.(3) Persoana poate fi repusă în termenul de prescripţie dacă a omis acest termen din motive justificate şi a înaintat cererea de chemare în judecată în termen de 30 de zile de la data dispariţiei motivelor care justifică repunerea în termen.*

72. În conformitate cu art. 16 alin.(1) al Legii, *Cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informaţiei şi, după caz, de către persoana juridică ce a răspîndit această informaţie.*

73. Instanța a constatat, că postarea pîrîtului a fost publicată la 09 decembrie 2021, dar reclamanta a făcut cunoștință cu acest text la 16 ianuarie 2022 (f.d.11,12). Deși pîrîtul și-a asumat obligația să probeze faptul, că reclamanta ar fi aflat despre postare mai devreme de 16 ianuarie 2022, reprezentantul pîrîtului n-a prezentat probe în acest sens, prin urmare, instanța va admite proba reclamantei, care confirmă, că anume la 16 ianuarie 2022, a făcut cunoștință cu această postare, în rezultatul faptului, că cineva i-a adus la cunoștință acest mesaj. Prin urmare, începînd cu 17.01.2022, reclamanta avea termenul de 20 zile, pentru înaintarea cererii prealabile.

74. În ședință s-a constatat, că reclamanta a expediat cererea prealabilă către pîrît la data de 24.01.2022, și a fost recepționată de destinatar la 26.01.2022 (f.d.8,10)

75. Astfel, pentru pîrîtul Mammadov Yamil, termenul pentru oferirea răspunsului-5 zile, a expirat la data de 31.01.2022.

76. Începînd cu data de 01.02.2022, reclamanta a avut la dispoziție termenul de 30 de zile, pentru sesizarea instanței de judecată. Acest termen urma *să expire la 02.03.2022* (luna februarie 2022-28 zile).

77. Instanța de judecată a mai constatat, că reclamanta a depus prima dată cererea de chemare în judecată la data de 18.02.2022 (în interiorul termenului de prescripție). Însă, prin Încheierea Judecătoriei Chișinău din 13 aprilie 2022, cererea *a fost restituită,* pentru motivul că n-au fost înlăturate neajunsurile cererii, indicate în Încheierea Judecătoriei Chișinău din 22.02.2022 (jud.Lastavețchi V.) (f.d.20, 102)

78. Reclamanta Zinaida Pascari, în interiorul termenul de 6 luni de zile, și anume la data de 09.06.2022, a depus a doua oară cererea de chemare în judecată, care se examinează în acest proces. (f.d. 5).

79. Astfel, constatînd, că sunt întrunite condițiile art.402 Cod civil, instanța de judecată, prin Încheierea protocolară din 12.04.2023, a dispus unirea și soluționarea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate odată cu fondul cauzei.(a se vedea Procesul-verbal al ședinței de judecată, f.d.56 verso).

80. Rezumînd, instanța de judecată consideră, că cererea de chemare în judecată a Zinaidei Pascari către Mammadov Yamil privind obligarea pîrîtului de a cere scuze pentru răspîndirea informațiilor false despre reclamantă, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, dezmințirea publică în rețeaua Facebook a informațiilor false prezentate de Mammadov Yamil în publicarea din 09 decembrie 2021, compensarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă, *ca fiind depusă tardiv.*

81. Or, cererea de chemare în judecată, fiind nefondată, neîntemeiată pe fondul ei, și fiind depusă în instanță la data de 09.06.2022, este înaintată tardiv. Totodată, cererea care a fost înregistrată în instanță la data de 18.02.2022, a fost restituită, ceea ce semnifică, că nu a fost în măsură să întrerupă termenul de prescripție, stabilit de lege, și, cursul prescripţiei extinctive care a început pînă la intentarea acţiunii, a continuat fără întrerupere, expirînd la 02.03.2022.

82. Conform art. 96 alin. (1) și (1^1) CPC, *(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile*

menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

83. Avînd în vedere că cererea de chemare în judecată a fost respinsă, urmează de încasat de la Pascari Zinaida în beneficiul lui Mammadov Yamil suma de 6000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, ce se confirmă prin bonul de plată seria DAA nr. 40853439. (f.d. 50)

84. Conform art.art. 238-241 CPC RM, instanţa de judecată,-

A H O T Ă R Î T:

Se respinge ca fiind depusă tardiv cererea de chemare în judecată a Zinaidei Pascari către Mammadov Yamil privind obligarea pîrîtului de a cere scuze pentru răspîndirea informațiilor false despre reclamantă, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, dezmințirea publică în rețeaua Facebook a informațiilor false prezentate de Mammadov Yamil în publicarea din 09 decembrie 2021, compensarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Pascari Zinaida în beneficiul lui Mammadov Yamil suma de 6000 (șase mii) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei Maria Ţurcan
Judecătorul